

આના માળા

14-15 Reg. No. 144
1924

રા. નાનજી અરજીજી ચાવડા.
ડો. પીકિટરાજ કાલખોદેવી,

મુદ્રણસ્થાન:—

“નવયુગ” મુદ્રણાલય, સુરત લીમિટેડમાં
પ્રાગટ. ખંડાઈ સંસ્કારિણી જાણી

૧૧૭૨૨

૧૧૭૨૨

મિંગાર અંક

શ્રી મોચી પત્રિકા હિતાર્થે
આના માળા

યતો ધર્મો સ્તનો જયઃ

માળા ૧લી. સં. ૧૯૮૦ કારતક, મહાકો ૪ થો,
આદર્શ મહાન પુરૂષ.

મહાશય મિંગાર ભાઈ,

અને પ્રભુ પ્રાર્થના.

મુંબઈ નં. ૨ જી.

આનામાળા મળવાના ઠંકણા છે તેજ

પ્રમાણે ત્રીજી મહાકામાંજેઈ લેજો

વાષિક લવાજમ મુંબઈમાં ૦-૧૨-૦

મુંબઈ જહાર રૂ. ૧-૦-૦ પારદ માફ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૧૭૨૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ સ્વામીનારાયણ

વિષય સંપ્રદાયો ભારત

જંગારભાઈ મોતજી ભરતવાળા.

પુષ્પાંજલિ

દેવી—હે વીરનર ! સ્વનાતિને
 સુપંથે ચઢાવનાર, જ્ઞાતિમય સ્વરાજ,
 હક મચ્છનાર, સ્વધર્મ, સ્વમાન,
 સ્વદેશાભિમાન રાખનાર, તારા મુખ
 કમળથી જાનામૃતનો, નિર્મળતાનો,
 ઝરો રેલાવનાર, અનાયોની વહારે ધાનાર,
 આપખુદ સત્તાધિકારીઓના અન્યાયમાં
 ન્યાયને માટે, શીર ઝૂકાવનાર,
 તારી અઘૌઠિકિ એતલશક્તિથી શયતાની,
 સત્તાને હંકારનાર, ઓ વીર !
 ઓ વીર ! આ પુષ્પમાળા તારા સિવાય કોને
 શામે ? અસ્તુ !

શાંતિ ! શાંતિ !!

આ માળાના મણકા નીચેને ઠેકાણેથી મળશે.

રા. પુરુષોત્તમ લલ્લુભાઈ. ગુપ્ત. ઠે. ખત્રીવાડ વલસાડ

રા. ગોરધનભાઈ દયુ. ઠે. કણ્ણીડ ખજ્જર સુરત.

રા. સુનીલાલ શામળ. મોસ્વી. ઠે. વડવામાં બાવનગર

રા. ગાંડાલાલ કાળીદાસ. ઠે. કનોપોર ખજ્જર ભરૂચ

રા. મોહનભાઈ પીતાંબર. ઠે. મોઝીખજ્જર જેતપુર

(કાઠીનું)

રા. રાધવજી મોનજી જરાદી. ઠે. વસુદેવ સ્ટ્રીટ રામબાગ

કરાંચી સીટી.

રા. નાગરદાસ. એલ. ખંભાતા. ઠે. કાલ્યાદેવી,

મુંબઈ નં. ૨.

રા. ગોવિંદજી પ્રાગજી અંગરેયા. ઠે. ન્યુ ચીચ

અંદર બાબુ બીલ્ડીંગ મુંબઈ નં. ૯

પ્રકાશકના બે બોલ.

આત્મ બંધુ વાંચક-આ માળાનો ચોથો
 ભણકો આપના હસ્ત કમળમાં જ્યારે આવશે
 ત્યારે તેનું એકાંત મનથી વાચન કરી, તેનો
 અનુભવે વિચાર કરી જ્ઞેશે, તો કંઈક આપણા
 હૃદયમાં નવીન જાણવાનું મળી આવશે. આધુ-
 નિક નવયુગમાં જે કાંઈ આપણી જ્ઞાતિમાં
 સુધારા વિશે ચર્ચા થઈ રહી છે એવું
 જૂની રીતની અજાનતામાંથી જાગૃતિમાં લાવ-
 માર, દરેક હૃદયમાં જ્ઞાતિ દિન સેવા કાર્યના
 મીઠા રોપનાર તે આદર્શ મદા પુરૂષનું જીવન
 અવલોકન કરતાં સુક્ષ્મ દ્રષ્ટિએ વિચારશે તો
 આપોઆપ અનુભવમાં આવશે કે જ્ઞાતિમાં
 જાણના પ્રયત્ન પૂરી જ રોપનાર બાઈ શ્રી બેંગા-
 રન છે.

સિ. પ્રકાશક

જાહેર ખબર.

અમારી દુકાને ખુટ સુઝને લગતા દરેક જાતના ચામડા તેમજ મીઠા, છત અને પ્રેસને માટે દરેક સાધકના સીંગલ તથા ડબલ લેધર બેસ્ટીંગ (ચામડાના પટા) તથા લેધર લેસીઝ વિગેરે બ્યાન્જી બાવે મળી શકશે.

બહારગામના જોડિયે પર પૂરતું બ્યાન આપવામાં આવે છે. વધુ ખુલાસા માટે લખો.

મી. નાથુભાઈ વીશરામ પરમાર

ટે. જે ટાંકી પાસે ચીમના ખુચર સ્ટીટ

મુંબઈ નં. ૯.

वडा वडा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत
 अक्युत्थानाय धर्मस्य तद्वात्मानं सृजन्मयस्रम्

प्रलुभाय ना. १. १.

राज्य लुभाय—प्रयात छंद

अभ्युदं विद्वानंदेवाधदेव,
 मुनींद्रादि इन्द्रादि छंद्रादि सेव.
 मुनींद्रादि छंद्रादि यंद्रादि मित्रं,
 नमस्ते नमस्ते नमस्ते पवित्रं.
 धरा त्वं जलाग्नि मरु त्वं नमस्त्वं,
 घटस्त्वं पटस्त्वं आलु त्वं मल व्यं.
 मनस्त्वं वयस्त्वं दमस्त्वं श्रुतिस्त्वं,
 नमस्ते नमस्ते नमस्ते समस्त्वं.
 अडात्रं अतोत्रं अमोत्रं अभानं,
 अदेहं अछेहं अनेहं निधानं.
 अजपं अथापं अपापं अतापं,
 नमस्ते नमस्ते नमस्ते अभापं.
 न आमं न धामं न शीतं न उष्णं,
 न रक्तं न पीतं न श्वेतं न कृष्णं.
 न शेषं अशेषं नश्य नश्यं,
 नमस्ते नमस्ते नमस्ते अनूपं.

न छाया न भाया न देशो न कालो,
न ज्ञानं न स्वप्नं न वृद्धिः न व्याप्तौ.
न ह्यस्वं न दीर्घं न रम्यं अरम्यं,
नमस्ते नमस्ते नमस्ते अगम्यं. ५
न शब्धं न मुक्तं न मौनं न वक्तुं,
न क्रूरं न तेजो न यामी न नक्तं.
न युक्तं अयुक्तं न रक्तं विरक्तं,
नमस्ते नमस्ते नमस्ते अशक्तं. ६
न शठं न भूषणं नाटं अनिष्टं,
न ज्वालाटं न दनिष्टं न मिष्टं अमिष्टं.
न व्यर्थं न पृष्ठं न तुल्यं न थाटं,
नमस्ते नमस्ते नमस्ते अप्रीष्टं. ७
न चक्रं न घ्राणं न कुण्डं न व्यक्षं,
न हस्तं न पादं न शीपं न क्षक्षं.
उद्यं सुन्दरं सुन्दरं नाम धर्म्यं,
नमस्ते नमस्ते नमस्ते प्रेमदं. ८

સ્વભોગ અંજલિ.

અંતરમાંરે, જાતિદાઝ નવ જાગી. (ખેવાર)

ઉત્તરિની ભૂખ નવ બાંગી.

ત્યાં સુધારા કરવા ઇચ્છો છોરે,

પણ આપ ભોગથી ડરો છોરે.

ત્યાં સુધી રે, નથી ઉત્તરિ તમારી (૨)

માટે દુઃખ શરણુ નર નારી.—અંતરમાંરે, ૧

આજે જાતિ દુઃખી થાયે રે,

તે માટે રે, કમર તમારી કસળે. (૨)

એ ફરજ તમારી સમજાળે—અંતરમાં રે, ૨

દુધારાઓ જાતિને સામેરે, ભોગ દીધા પના કેમ આલેરે

તે માટે રે, જાતિ અંધુઓ આવો, (૨)

જાતિ અભિમાન બતાવો—અંતરમાંરે, ૩

ત્યાં ત્યાં અન્યાય અટકાવો રે.

સારા ન્યાયનેા ડંકો બજાવોરે,

ઉત્તરિનું રે, લેવું જરૂરનું ધારી.

ભોગ આપો તમે નર નારી—અંતરમાંરે, ૪

ભોગદીન વિહલજી માંધવજી અંધારીઆ કરાંચી

માતઃકાળે પ્રભુ પ્રાર્થના રજ

હે પ્રભુ ! મારી બુદ્ધિને એવી ફેરવી નાંખ
કે હું તિરસ્કાર પામેલા જીવો સાથે આનંદ અને
દુઃખો સાથે રહેતાં સુખ પામું.

હે ભગવાન ! ક્ષુદ્ર જનની અવગણના
કરવાનું, બળવાનના ચરણમાં આજોટવાનું
મન વીર્ય ના દે. મને એવું બળ આપ કે હું
નયણાંએને મદદગાર થાઉં.

હે સર્વાંતર્યામી ! મને તે દિવ્ય દ્રષ્ટિ આપ
કે હું નીચમાં ઉચ્ચ જોઈ શકું, સકળ વસ્તુમાં
તારાજ દર્શન કરું.

હે કૃષ્ણાનિધિ ! નિર્ધનોજ મારું ધન
થઈ રહે; અને ધનવાનો નહિં પણ દરિદ્રોનો
મને સેવક, દાસ થયા દે.

હે સજ્જનહાર ! પરાધિનોનો આધિન મને
કર. વૈર, અહંકાર હોડાવી એકાત્મ ભાવનાનો

અનુભવ કરાવ

હે દયાધન ! સંસારીક કૃત્યો કરતાં કરતાં
પણું ત્હારે વિરમરણું નાં થાય એવું
આપ.

હે જગદીશ ! મારી વાસનાઓ દુઝંટી કરી
સંતોષનો મહા આધકાર મને આપ.

હે શાંતિદાતા ! સૈના પ્રેમમાં ત્હારો પ્રેમ
મ્હારા હૃદયમાં અચળ ટકી રહે એવી શાંતિ
તું મને આપ.

હે મંગળમય ! સંસારમાં રહીનેજ ત્હારી
ભક્તિ કરીશ. સંસારને છોડી દીધે કાંઈ ત્હારી
પ્રેમ ભક્તિ આદરતાં દુઃખ આવે, તો જો આવે.

હે વિભુ ! મારામાં એવો ગર્વ આપ
જેનું કારણ તુંજ હો ! એહિક સૌ ગર્વ છોડી
દઈ, પણ તારો ગર્વ ના છોડું એવું આત્મમન
આપ.

ૐ શાંતિ ! શાંતિ !! શાંતિ !!!

હું હું, હૃદયેશ ! ત્હારો દાસાનુદાસ,

પુરુષોત્તમ લલ્લુભાઈ ગુમના વન્દી.

આદર્શ જીવન.

આદર્શ જીવન

વિપ્રમાને લાયક આપણી જ્ઞાતિમાં
કોઈ જન્મ્યું હોય તો તે ફક્ત ખેંગારભાઈ
મોનજી ભરતવાળાજ છે. એ જ્ઞાતિવીર
ખેંગારભાઈનું લાંબુ વૃત્તાંત લખવાને મહેને
આ સ્થાને જરૂર ન હતી. એમના
જીવનના કેટલાક પ્રસંગો આપણી
જ્ઞાતિના માસિકપત્રો દ્વારા જાહેરમાં આવી ગયા
હોય, છતાં આ એમના આદર્શ જીવનની યાદ
માટેના ખેંગાર અંકમાં ભાઈ શ્રી ખેંગારનું
જીવન લખવાથી સમસ્ત જ્ઞાતિ બંધુના હૃદયમાં
સત્ય જીવનનું ખીજ રોપાય એજ લાવના મને
આજે મહારી જાણુશક્તિ અનુસાર વૃત્તાંત
લખવા પ્રેરે છે.

વીર ખેંગારનો બહુ અંગત પરિચય
 ધરાવવાનું સદ્ભાગ્ય મને પ્રાપ્ત થયલું નહિ
 હોવાથી આ સ્થાને જે ખામીઓ રહી હોય
 તેને માટે હું ક્ષમા યાચી લઉં છું. અવિષ્યમાં
 જે એમની સાધના પરિચયનો અપૂર્વ લાભ
 મળશે તો રહેલી ખામીઓ પૂર્ણ કરવા હું
 કચાશ રાખીશ નહિ.

જ્ઞાતિ વીર ખેંગારનો જન્મ સંવત
 ૧૯૫૬ના માહ માસમાં થયો હતો અને આશરે
 ૭-૮ વર્ષ સુધી ગ્રામ્ય જીવન ગાળી ગુજરાતી
 ૪ ચોપડી સુધી અભ્યાસ મેળવી સંવત
 ૧૯૬૪ ની સાત્રમાં પોતાના પૂજ્ય વડીલોની
 આજ્ઞા શીર ચઢાવી ધંધા અર્થે મુંબઈ નગરીમાં
 આવ્યા હતા. ત્યારથીજ જ્ઞાતિ હિત તેમજ દેશ
 હિતના કામોમાં ભાગ આપવાથી ક્રમેક્રમે જાહે-
 રમાં આવ્યા એટલુંજ નહિ પણ નવ નવા

સ્થાને જઈ યોગ્ય વસ્તુ જાણવાથી તેને અમલમાં મૂકવા સતત પ્રયત્ન કરતા, અને સમય અનુકૂલ આવતાં ધારેલી ધારણાને પાર પાડતા. એજ પ્રણાલિ શક્તિએ સમસ્ત જાતિના હૃદયને પોતા તરફ આકર્ષી વીરની ઉપમા મેળવી, અને સર્વના હૃદયપર સાદા પરંતુ સાચા જીવનની છાપ પાડી.

જ્યારે હોમ રૂલ (Home Rule)નું કાર્ય ભારત દેવી એનીયિઝાંટની આગેવાની હેઠળ પૂર જોશમાં ચાલતું હતું તે સમયે દેવી એનીયિઝાંટના ધાર્મિક મઠ (થીઓસોફી સોસાયટી) તરફથી બહાર પડતાં તેમજ મ. ગાંધીજી અને પઢીયાર કૃત પુસ્તકોના અભ્યાસથી જેમ સૂર્યકૂલ અખંડ રાત્રિ નીચું નમી રહે છે પણ સૂર્યોદય થતાંજ પોતાની કુદરતી શક્તિ પ્રેક્ષા કરી ટટાર થાય છે તેમ-એમના હૃદયમાં

સત્ય વસ્તુનો ધૂંધવાતા અભિષે પ્રખળ સ્વરૂપ
પકડ્યું એટલુંજ નહિ પણ જેમ એક માણસ
અન્ન જળાનાવે અશક્ત થઈ જમીન સૂંધી
રહ્યો હોય અને તેને ખોરાક મળતાં વારજ
સશક્ત થઈ પોતાનું આગલું સ્વરૂપ પકડે છે
તેમ આપણા વીરના દેશ સેવાના ભૂખ્યા હૃદ-
યને નવજીવન જેવો પૌષ્ટિક ખોરાક મળી
આવનાં જ્ઞાતિ સ્વરાજ હાથ કરવા ઝુટો ડિગામ્યો.
જે કાંગડી રાષ્ટ્રીય કાર્યમાં ભાગ લેવો શરૂ
કર્યો ત્યારથી

આપણે ઉત્તમ ક્યારે થઈએ ?

આપણે અસાગળ ક્યારે વધીએ ?

આપણી જ્ઞાતિમાં જડવાલી ગયેલી અજ્ઞાન-
તાનો નાશ કેમ થાય ?

આપણે પ્રેમ માર્ગમાં પ્રયાણ કેવી રીતે
કરીએ વિ. વિ. ઉત્તમોત્તમ વિચાર માળા-

એનો અહર્નિશ જાપ જાપવો તેમણે શરૂ કર્યા. અને
એ ઉત્તમ વિચારને અંગે દુરસદની વેળા એકાં-
તમાં કે શહેર બહાર ફરવા જતાં અમુક કલાકો
સુખીની એકાગ્રતાજ એમનું ઉત્તમ ચરિત્ર
પૂરવાર કરવાને બસ હતી.

જેમ ગ્રેમી પતંગીયું પુષ્પ ખીલતાંજ
પોતાના જનની પરવા કર્યા વિના પુષ્પ સુવા-
સમાં મુગ્ધ થાય છે તેમ શ્રી મુખર્ષિ ગુજ-
રાતી મોચી મિત્ર મંડળની સ્થાપના થતાં
વારંજ ગાન કે આમંત્રણ નિમંત્રણની
દરકાર રાખ્યા વિણ જ્ઞાતિ સેવાની અમૂલ્ય તક
મળી આવતાં ઉક્ત મંડળમાં આગેવાની બર્ગો
લાગે તેમણે લેવા માંડ્યો એ આગેવાનીમાં અનેકાનેક
માર્ગ મનો સંકટ અને વિઘ્નો સામે અહિંત શસ્ત્રરૂપ
આત્મબળ વાપરી મંડળનું કામ ચાલુ રાખ્યું.

એટલેથી એમના હૃદયને શાંતિ ન વળી

તેમ નાગપુર રાષ્ટ્રીયધ્વજની લડત જંગ-
તાંજ અંગત સ્વાર્થની લેશ પણ પરવા કર્યા
વિના દેશ સેવામાં જંપલાવી ૧૩માસની કેદની
સગ્ન મેળવી (જેનો સવિસ્તાર એહવાલ આપણે
માયી પત્રિકા તેમજ ખીજાં માસિકોમાં વાંચી
ગયા છીએ) પરંતુ સત્યમેવ જયતે એ સૂત્ર
સાચું ઠયું અને સરકારે દમનનીતિ બંધ કરી
લગભગ ૧૧ માસમાંજ એઓશ્રીને મુક્ત કર્યા.

વધુમાં જ્યારે જ્યારે આપણે કોઈ જેલની
મુલાકાત લઈ આવેલ ગૃહસ્થને પૂછીએ તો
“જેલ અને જમપુરીમાં કશો ફરક નથી” એવો
સવિસ્તાર ચીતાર દોરે છે અને અનેક કષ્ટાનું
વર્ણન કરી જેલના ખીત અનુભવીઓના હૃદયમાં
નાહિંમતનું ખીજ રોપે છે જ્યારે આપણા
લીર જેંગારના શબ્દમાં તેવું કશું જણાવું

નથી એજ એઓશ્રીની અજખ શક્તિ પૂરવાર કરી આપે છે અને એજ શક્તિકારક પાડ શિખવી રહ્યું છે.

જેલથી પાછા વળતાં મુંબઈ, સુરત, વત્ત-સાડ તેમજ પારડીના જાતિ મંડળોએ એમની સારી કદર કરી સદર્પ માનપત્રો એનાયત કર્યાં હતાં જે માન પત્રોના ઉત્તરમાં નિકળેલા એમના ઉચ્ચ ઉદ્દગારો હૃદય દ્વાર પર જડી રાખવા લાયક સમગ્ર અહિં આપવા ઉચિત ધાર્ણ છે:--

તમેએ મને જે માન આપ્યું છે તે માનને હું લાયક નથી પરંતુ તમારા શુભ પ્રેમ બળ આગળ એ માનનો અનાદર કરવા મહાર હૃદય કમુક્ત કરી શકતું નથી. છતાં એ અંગે હું કહીશ કે:-

તમે ખાલી વાપરો.

પાતાથી બનતો રાષ્ટ્રીય કાર્યમાં ભાગ લેવો

જ્ઞાતિ અભિમાનને અચળ રાખી જ્ઞાતિ
હિંતના કાર્યમાં શક્તિ પ્રમાણે સંપૂર્ણ કિત્સાહ
સાથે ભાગ લેવો.

તમારું ચરિત્ર શુદ્ધ રાખો અને અધોગતિના
કાળ મૂખમાં ફસાયેલી જ્ઞાતિને મુક્ત કરી જગતની
ખીજ સુધરેલીની પંક્તિમાં મૂકો, એ સર્વ
પ્રમાણે વર્તવાની ઇચ્છા રાખનારે જ્ઞાન માર્ગના
પુસ્તકો તેમજ દૈનિક કે માસિક પત્રો વાંચ-
વાનો અભ્યાસ રાખો. જ્યારે મ્હારા ઉક્ત શબ્દોને
અમલમાં મૂકાયેલા જોષ ત્યારેજ તમારા
માનપત્રોને હુલાયક હોઈ એમ સમજી શકાય.

આત્મખળ એ કેવું અજીત શસ્ત્ર છે એ
આપણે આ માળાના ત્રીજા મણકામાં
વાંચી ગયા છીએ અને એ આત્મખળથી એક

માણસ પોતાથી વધુ સંખ્યાબંધ માણસને
 વિના તકલીફ કેવી રીતે જીતી શકે છે તે
 આપણા જ્ઞાતિ વીર ખેંગારે મુંબઈની ભાવનગર
 પંચના આગેવાન પટેલો વચ્ચે ચાલતા યુદ્ધ
 સામે સત્યાગ્રહ આદરી સાબીત કરી આપ્યું
 છે. *

મુંબઈના ધન્ય દહાડાંનું ધન્ય ઘડી, પ્રમુખ
 બક્ષીસ મંડળને હાથે ચઢી. શ્રી ગુજરાતિ મોચી
 જ્ઞાતિ સુધારક મંડળના ત્રીજા વર્ષ (૧૯૭૯)ની
 છેલ્લી મીટીંગ (જે તા--૨૩ને દિને નવા કાયદો
 વાહકોની ચુંટણી માટે ખાસ ભરવામાં આવે
 હતી તે દિવસની મીટીંગમાં હાજર ગૃહસ્થોના
 માનભર્યા અત્યંત આગ્રહને માન આપી ઉક્ત

● સત્યાગ્રહના સંપૂર્ણ અહેવાલ માટે મોચી
 પ્રવિઞ્ઞાના ખાસ ત્રપારા જાણો.

મંડળના કાયમના અધ્યક્ષ. (પ્રમુખ)નું પદ
સ્વીકારી એમણે મંડળને આભારી કર્યું હતું.

વાંચક વૃંદ, સ્થળ સંકોચને લઇને હવે
આગળ ન વધતાં દુકંમાં કહીશકે, આપણા
જ્ઞાતિ વીર ખેંગારભાઇ મોનજી બરતવાળાના
જીવનમાંથી હંસ પ્રતિ ધારણ કરી સત્ય વસ્તુને
અમલમાં મૂકશે તો મહારી મહેનત સફળ સમજાશે.
અને હું વિરમું છું.   ૐ શાંતિ !

સિ. પ્રકાશક.

અભ્યાસ અને મનન કરવા લાયક

વેદાંત સાહિત્ય ગ્રંથમાળા.

મુમુક્ષુ છતાંસુના હિતાર્થ, આત્મજ્ઞાનને
અપૂર્વ ઔધિક, અનેક દ્રષ્ટાંત, પંચીકરણના
કોષ્ટક સહિત સંસાર સાગરના નાવરૂપ, સાદી
ચરણ ભાષામાં પુસ્તકો છપાઈ ખુદાર પડશે.
છપાય છે! છપાય છે!! છપાય છે!!!

પુસ્તક પહેલું

“વેદાંત પ્રક્રિયા”

ગદ્ય પદ્ધતિમાં (ટીકા સહિત)

માગસર માસમાં છપાઈ ખુદાર પડશે.

કિંમત વાર્ષિક ફાળે ૦૮ = છુટક ૦-૮-૦

આઈ આના.

પુસ્તક બીજું

“વેદાંત ભજનાર્થ”

પ્રાચિન મહાત્માઓની પ્રસાદી. ખાસ
મનન કરવા લાયક અથ સહિત.

કિંમત વાર્ષિક ફાળે ૦૧૧ છુટક રૂ. ૧-૦-૦

પુસ્તક ત્રીજું

“સંત સાખી”

મહાત્માઓની લગભગ પારસો સાખીનો સંગ્રહ

વેદાંતનું રહસ્ય ખરેખર સમજવા લાયક
હૃદયમાં સચોટ છાપ પાડનાર અતિ કિંમત
પુસ્તકો આપવામાં આવશે.

કિંમત વાર્ષિક ફાળે ૦૮ = છુટક ૦-૮-૦
આઠ આના.

ચાતુ વર્ષમાં ત્રણ પુસ્તકો આપવામાં આવશે.

પ્રથમ વાર્ષિક કિંમત રૂ. ૧૧૧. પોસ્ટ જીલ્લો
પરેલું પુસ્તક માગશર માસમાં આપવામાં આવશે.

જાહેરનામા, જાહેર અરજી આપણ.

૬૦ ધોળીતળાવની બીજી ગંડી,
મુંબઈ નં. ૨, જી.

મનુષ્યનો સાચો ધર્મ

હજારો પ્રાણી જન્મે છે. હજારો લય થાય છે. તેવી આ અનિત્ય માયાનો વિનાશ અમુક છે ! એવા આ સંસારમાં પ્રજુતી રચેલી ઘટમાળ નિયમીત કર્યા કરે છે. એક બાબુ આનંદ તો બીજી બાબુ દુઃખ આવી રીતે દરેક પ્રાણી પોતપોતાના કર્મ બંધન પ્રમાણે આવી ચાલ્યા જાય છે. ઇશ્વરની આ કેવી વિચિત્ર ઘટના છે ! કે જેનો કોઈ પાર નથી પામતું !

પ્રજુએ લાખો પ્રાણી પેદા કર્યા છે ! છતાં પણ મનુષ્ય પ્રાણીને શ્રેષ્ઠ ગુણી અને જ્ઞાન શા માટે આપ્યા હશે ? મનુષ્ય જન્મને ઉત્તમ શા માટે કહ્યો હશે ? આનો ઉત્તર એટલોજ મળે કે મનુષ્ય તરફ ઇશ્વરનો પક્ષપાત હશે અથવા તો દરેક પ્રાણી કરતા મનુષ્ય પાની શ્રેષ્ઠ છે.

ખતાવવા ખાતરજ મનુષ્યને બીજા પ્રાણી કરતા વિશેષ બુદ્ધિ અને જ્ઞાન આપ્યા હશે! આટલી ચર્ચા ઉપરથી સમજી શકાય છે કે મનુષ્ય મનનમ એ એક હિંચ યોની છે, અને તે પ્રમાણમાં તેની ફરજ પણ અધિક છે.

પશુ યોની અજ્ઞાન અને પરતંત્ર દશામાં છે. ત્યારે મનુષ્ય યોનીમાં બુદ્ધિ, જ્ઞાન વિશેષ છે, અને કર્મ કરવામાં સ્વતંત્ર છે. જેવા કર્મ કરવા ધારે તેવા કર્મ કરી તેવું ફળ મેળવી શકે છે. પ્રભુ તરફથી આટલો હક મળ્યા છતાં આજ આપણી દશા પશુ જેવી છે! નથી આ બાળુ કે નથી તે બાળુ અડધે રસ્તે અજ્ઞાન દશામાં પડી પૈસાના પુઝરી બની સ્વાર્થ પાછળ અંધ થઇ પોતાના કર્તવ્યને ભૂલી આપણે જીવન વિતાવી રહ્યા છીએ એ આપણી અમાધિ જોઈ પ્રભુ દસવા બુદ્ધિ હોય.

આની રિવાજોમાંથી કંઈકની ખાસ જરૂર
 છે કારણ કે આવો માનવ દેહ ફરી ફરી નહિ
 મળે માટે આ જન્મમાં જોડલા સારા કામો કર્યા
 કરવા હોય તે ફરી લેા પછી આપણે
 બરોસો નથી. આજ તો આજ કાલ ન કરતા.
 બ્યારે જગ્યા સ્વાસ્થી સવાર સમય આપણી મૂળ
 ફરજે લાગી જઈશું તોજ ધર્મ માર્ગ પડેંચશું.

આજ ધર્મનો અર્થ સંકુચીત કરવામાં
 આવે છે કેટલાક લોકો અમુક સંપ્રદાયને ધર્મ
 કહે છે. અમુક લોક પાંચ માળા ફેરવી, આખો
 દહાડો સ્વાર્થમાંજ ગુજતાન રહેવું, એનેજ
 ધર્મ કહે છે. અમુક લોકો ધન, માન, કીર્તિ
 મેળવવા માટે ધર્મના નામે દાન પુન્ય કરેછે.
 અમુક પૈસા માટેજ પ્રભુને પ્રાર્થે છે. આ લોકો
 આટલામાંજ ધર્મને સમાવી દે છે પણ એ
 બધા માગ અજ્ઞાન છુદ્ધિથી ભરેલા છે. પણ
 સાચો ધર્મ તો નિષ્કામ સેવા કરવામાં છે. ખરી

મકિન તો પ્રભુને વિના સ્વાર્થે પ્રાર્થ એમાં છે.
સમાજની પોતાના સ્વાર્થ કરતા ખીજના સ્વા-
ર્થની વધારે કાળજી રાખેછે. આવી વૃત્તિ પ્રમાણે
આલી પોતાના કર્મો પ્રમાણે પોતાની ફરજે કરવી
એનું નામ ખરો ધર્મ છે. મનુષ્યનો ધર્મ વિશાળ
છે. ખરી રીતે તો આત્માને કોઈપણ જાતના
અધનમાંથી હેડાવ માટે મનુષ્ય અથાગ પ્રયત્ન
કરવાની જરૂર છે.

નથી આવો પૂકાર મોટા પુરુષો કરી ગયા
અને આજ કરી રહ્યા છે છતાં સાંભળે કોણ ?

સંસારના રૂઢી અધનોમાં જડાયલા આપણે
આગળ પાછળનો કંઈપણ વિચાર કર્યા વિના
અજ્ઞાનદશામાં, સંસારના ખોટા મોહપાશમાં
આપણું ધર્મ શું ? કર્મ શું ? એ બધું ભૂલી બેડા
રૂઢીએ, એજ આપણી અધોગતિનું મૂળ છે.

આ મૂળને હેઠી આપણો મૂળ માર્ગ ને મનુષ્ય

જીવનને સાર્થક રૂપ થાય, તે માર્ગ આલવાનો પ્રયત્ન આજથીજ કરશું. કારણ કે આ માનવ દેહનો વિનાશ અચૂક છે ! આ બંધન એકદમ નજ દૂટી શકે. તે માટે તો ત્યાગ વૃત્તિની મુખ્ય જરૂર છે. આ બાબતો બહુ લાંબી છે. પરંતુ આપણે મનુષ્ય જન્મ સાર્થક કરવા માગતા હોઈએ તો આજથીજ આટલો પ્રયત્ન જરૂર કરીએ:-

દેહની શુદ્ધિ કરી આત્માને ઓળખવાના પ્રયત્ન કરવા જોઈએ. ધર્મ માર્ગના પુસ્તકોનું વાંચન તથા મનન કરવું. મનોવિકાર તથા દોષોના સ્વભાવને અંકુશમાં રાખવાના પ્રયત્નો ચાલુ રાખવા. અંતે આત્માના વિકાસ અર્થે જીવનમાં સત્યનું આચરણ કરવું. અહિંસક વૃત્તિનું પાલન કરવું. નિષ્કાંમ વૃત્તિ કરી કર્મો દોઢરવા. પરોપકારી ભાવના રાખી દુઃખીની દાઝ

ધરી પોતાથી બનતી સેવા કરવી. જન્મદાતા
તથા આપણા પાત્રક ઇશ્વરની નિષ્કામ ભાવે
પ્રાર્થના અથવા ભક્તિ કરવી. નિષ્કામ બુદ્ધિથી
સદ્પાત્રે, અન્નદાન વિદ્યાદાન કરવું. આટલું
કરવાની કાળજી રાખનાર મનુષ્ય પોતાનો
માનવ દેહ સફળ કરે એમાં નવાઇ જોવું શું
છે! આટલું કરવું એ આજના દૈનિક જમા-
નામાં બહુ વિટંબણા જોવું, અને અશક્ય
લાગતુ હશે. પરંતુ તે ક્યાં સિવાય મનુષ્ય
પણાની યોગ્યતા ક્યાંથી મળે!

ધર્મને માર્ગ જનાર પણ આ વિકટ
પંથે ચાલવાનું છે! ત્યાં પોપી આઇનું રાજ્ય
નથી! ધર્મના માર્ગે જ નરની પૂરેપૂરી કસોટી
થાય છે! ધર્મનો માર્ગ માળાના મણકા ફેરવે
મળે એમ નથી. મુખમે રામચોર બગલમે ધુરીથી

એ માર્ગે જવાય એમ નથી ! તે માર્ગે જનારને રાજા હરિશ્ચંદ્ર જેવી ટેક ધારવી પડશે.

રાજા હરિશ્ચંદ્રે સત્ય ખાતર રાજ્યપાત્ર છોડ્યું, પુત્ર પરિવારને સત્ય ખાતર વેચ્યા અને આખરે સત્ય ખાતર લંગીનું કામ કર્યું. પણ સત્યનો માર્ગ ન છોડ્યો. ધર્મની વાતો કરે. ધર્મને માર્ગે નથી જવાતું. એતો ધર્મ ખાતર પ્રાણ પણ આપીશ, આવી ભાવના રાખનાર અને તેવુંજ વર્તન કરનારજ ખરા ધર્મને જાણી શકે છે.

અવાસુ ગોવિંદની કુંડ.

દરેક જાતના કંટી તથા વિલાયત
ચામડા, તેમજ બુટ શુઝને
લગતા દરેક સામાનના વેપારી

વધુ ન લાખતાં એક વાળત કામ
પાડવાથી ખાત્રી થશે.

નળ બજાર, ઢબુસ્ટ્રીટ,
મુંબઈ,

